

Barna Ildikó: RC2S2, ELTE TáTK

Szabó Alexandra M.: RC2S2, ELTE TáTK

Digital Lens: holokauszt-túlélők vallomásainak elemzése. A történettudomány és a szociológia innovatív találkozása

Az ELTE Társadalomtudományi Karán működő Research Center for Computational Social Science (RC2S2) kutatóközpontja a kezdetektől interdiszciplináris kutatásokra épült. Nem is lehetett ez másképpen, hiszen az utóbbi évtizedekben lezajlott adatforradalom és az ennek nyomán átalakuló társadalom vizsgálatára kialakult computational social science számos tudományterületet ötvöz. Az adattudomány (gépi tanulás, szöveganalitika), a network-elemzés és az adatvizualizáció képezik a lényegét.

A kutatóközpontban 2021-ben elkezdett „Revisiting Early Testimonies of Hungarian Jewish Holocaust Survivors through a Digital Lens” (röviden Digital Lens) című projektje egy új tudományterület integrálását jelenti az RC2S2 munkájába, a történettudományét. Célunk a múlt feltárása a jövő eszközeivel és ennek érdekében a kutatócsoportban a digitális történelem és a computational social science innovatív módszereivel dolgozunk, nem a hagyományos módszereket kirekesztve, hanem azokat kiegészítve. Kutatásunk alapját a Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság (röviden DEGOB) adatbázisa adja. A DEGOB 1944 és 1946 között közel 5000 interjút rögzített magyar holokauszt-túlélőkkel, főként Budapesten. A ma is meglévő iratanyag több mint 3600 jegyzőkönyvet tartalmaz, amelyek 6000–8000 emberre vonatkoznak. Kutatási projektünk célja a következő átfogó kutatási kérdések megválaszolása: (1) Melyek a zsidó holokauszt-túlélők által használt nyelv(ek) fő jellemzői? (2) Milyen az üldöztetés és a túlélés topográfiája? (3) Milyen nemek szerinti tapasztalatokkal rendelkeztek a magyar zsidók a Shoah alatt és után? Ehhez kapcsolódóan foglalkozunk még a holokauszt elemzésének és ábrázolásának etikai kérdéseivel is. Előadásunk célja a kutatási projekt bemutatása és első eredményeink prezentálása.